GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a“ ese) de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 42. Brasiovu 14|2 Iuniu 1877.

Iubileuri.

Dintre Crisiuri, 5 Iuniu 1877.

Nu me indoiescu, ca aveti cerespondentie dóra si in prisosintia despre serbarea dilei de 100 de ani a fundarei episcopatului gr.-cath. de Oradea mare, si de unadata a celei iubilarie de 50 de ani ai episcopiei Santianiei Sale Pontificelui romanu Piu alu IX-le, cari ambe in 3 Iuniu a. c. cu cea mai mare splendóre s'au tienutu in baseric'a cathedrale gr.-cath. de Oradea mare; dreptu ce corespondinti'a tramisa de mene spre publicare — va constatá in lineamente scurte decursulu festivitatei intrege, nedetragundu inse nimicu, ce ar' deroga sinceritatei, nici adaugundu, ce ar' fi in contr'a adeverului; deci va sierbi spre documentu simplu alu sinceritatii si alu adeverului, cari suntu criteriulu istoriei celei adeverate.

Flamur'a cu bicolórea papale, care inainte de cateva dile valfaiá pe turnulu basericei catedr., erá preludiulu serbatorei celei asia de maretie si importante pentru diecesea si poporulu gr.-cath. diecesanu, a carei inceputu s'a facutu in 2 Iuniu dupa médiadi la 4 óre, prin inseratu tienutu de trei preuti si 1 diaconu, inceputulu inse nu ne dá mare sperantia la vre-o serbatória grandiósa, deórace la inseratu abia s'au presentatu 2—3 canonici si totu atatia poporeni. In diu'a urmatória, dupa 8 óre capitularii, protopopii si preutii adunati in numeru camu la 70, imbracati in vestmente basericesci, au petrecutu pe Il. s'a d. episcopu cu lithia dela resiedinti'a episcopésca la baseric'a cathedr., unde la 9 óre — fiendu de facia una multime mare de poporu, si membrii deputati ai diferiteloru corporatiuni officióse, capitululu latinu inse, nefiendu inscientiatu despre solenitatea dilei, s'a representatu numai prin unu individu singuru. — Sub pontificarea Il. sale, coasistandu capitularii si mai toti din clerulu diecesanu, s'a celebratu s. liturgia, cantulu prin una melodia patrundiatória de anima s'a esecutatu de tenerimea romana din seminariulu domestecu, la amentirea numelui Santianiei sale Pontificelui romanu s'a cantatu imnu speciale compusu pentru acésta ocasiune; éra la alu Maiestatei sale imnulu imperatescu austriacu.

Dupa s. liturgia finita cu glori'a séu doxologi'a cea mare, cantecu de multiamire cunoscutu in baseric'a orientale si cu rogatiunile aduse naintea tronului cerescu pentru prosperarea diecesei si ferecit'a vietia a s. parinte Piu alu IX-le, Ilustr. sa d. episcopu demarcandu pe scurtu insemnatatea dilei, a impartitu ordurile daruite de Maiestatea s'a imperatória unoru canonici si preuti mai meritati spre eternisarea si inaltiarea serbatorei acestei maretie si unice pentru generatiunea presente. — Prin impartirea ordurilorn s'a constatatu, ca afara de Ilustr. S'a, care din grati'a speciale a Maiestatei sale a primitu crucea cea mare a ordului Franciscu Iosifu, prepositulu capitulariu Nicolau Borbola fù decoratu cu ordulu cavalerescu leopoldinu; éra canoniculu cancelariu Ioane pentru remuneratiunea meriteloru castigate pe terenulu basericescu-parochiale, fù denumitu de abate titulariu; totu din acestu indemnu Tom'a Sorbanu, protopopu si parochu in Carciulu mare, capetá crucea de auru cu coróna pentru merite, asisderea si Petru Mihutiu, directoriu provisoriu la gimnasiulu de Beiusiu pentru meritele literarie si umanitarie.*) Mai incolo Ilustr. s'a a pusu in prevedere denumirea unoru canonici onorari in persónele: d. Samuile Paulu Vulcanu, parochu si protopopu in Borodielu si Paulu Vel'a, secretariu episcopescu, stalulu alu 4-le vacante se tiene deocamdata suspinsu. Dupa aceea sau lesu nominile acelor'a, pre cari cu ocasiunea acést'a ii a inaltiatu la mai mari posturi basericesci, asia la protopopiatu (archidiaconatu) fura promovati Ioane Sereniu, parochu in Oasadu, Ciriacu Barbulu parochu in Lipou, Georgiu Iuhász parochu in Supurulu de diosu, Georgiu Orosu parochu in Belu, Samuilu Bot'a parochu in Farnasiu si Augustinu Antalu parochu in Beiusiu, — la assesoratu: Georgiu Marchisiu parochu in Homorode, Gavrila Lazaru parochu in Domohid'a, Teodoru Rosiu, Iuliu Papfalvai professori gimn. in Beiusiu si Ioane Ciceronescu preffesoriu de preparandia in Oradea-mare, de vice-protopopi surrogati séu denumitu Antoniu Gitta, Samuile Szabó si Basiliu Popu, si cu acést'a camu la 1/2 12 óre se terminá festivitatea basericésca, la care din archidiecesa si diecesele sufragane nu s'au presentatu, numai singuru Basiliu Patcasiu preutu din diecesea Gherlei, de altmentrea nascutu in diecesea Oradeana. Dintre mireni estranei mai destinsi avuramu onóre a saluta in midiuloculu nostru pre d. Alesandru Romanu, deputatu dietale, Iosifu Vulcanu redactorulu „Familiei“ si pre N. Horsi'a, carii cu mai multe notabilitati din Oradea-mare si cu preutimea adunata luara parte si la prandiu urmatu la ór'a 1.

Prandiu datu in onórea dilei a fostu de totulu stralucitu, numerulu ospetiloru, invitati din tóte corporatiunile officióse, s'a urcatu preste 200 de persóne, acolo afora de preutimea gr.-cath. s'au potutu vedé mai multi dintre officialii militaresci, multi dela comitatu tribunalu, camer'a advocatiale, magistratulu cetatianescu si redactiunile diurnaleloru etc. Totu acolo au cuprinsu locu deputatii mireni mai alesi din tracturile protopopesci, pana candu ceialalti s'au ospetatu la alte mese improvisate spre ocasiunea acést'a. Se pareá, ca numerulu toasteloru nu mai are capetu, sirulu acestor'a l'a inceputu Il. s. d. episcopu intru sanetatea si viéti'a indelungata a preafericitului parente Pontifice Romanu, a Maiestatei Sale imperatorie, a Casei domnitórie si a regimului actuale, in fine-si a adusu amente de Primatele tierei si de Escell. s'a Stef. Lipovniczky episcopulu Oradanu de ritulu lat., escusatu dela prandiu prin morbu. Pentru Il. sa d. episcopu a toastatu notariulu comitatului Dobory, prepositulu capitulariu N. Borbola pentru Pontificele si episcopulu, vice-comitele Andreu Beothy a beutu pentru sanetatea clerului diecesanu, comitele supremu din cause siesi cunoscute a lipsitu dela solenitate si prandiu. Dupa aceste s'au tienutu totu in forma de toastu mai multe peroratiuni si cuventari, dintre cari unele erau si instructive. Nu potu se retacu la loculu acest'a toastulu redicatu in limb'a romana de Alexandru Romanu, deputatu alu camerei din Pest'a, parte, ca l'au ascultatu preutii cu atentiune mai incordata pentru cuprinsulu interessante, avendu de tema „armoni'a cea buna, ce ar' trebuí se esiste intre romani si unguri“. parte ca s'a rostitu in limb'a romana; éra celelalte afora de 2 latine mai numai in limb'a ungara.*)

Eu d. redactoru amu vrutu a asceptá cá diu'a acést'a atatu de memorabile pentru diecese si clerulu acesteia se nu tréca numai prin una festivitate basericésca — prandiu — decoratiuni si totufeliulu de denumiri la demnitati mai inalte in cleru: ci deórace insusi Maiestatea S'a preabunulu nostru imperatoriu s'a induratu a o eternisa, concediendu prea gratiosu mai multoru preuti diecesani diferite distinctiuni, erá acuma tocma tempu oportunu, cá si din partea diecesei si mai alesu a capului aceleia, sa se liè tóte mesurele possibili spre infiintiarea unui fondu si inca cu scopu catu s'ar' poté mai filantropicu, possibilitatea spre acest'a ni o garantéza brav'a preutime si intelligenti'a din comitatulu Satu-mare, care pentru infiintiarea unui gimnasiu romanescu in sinulu comitatului a sciutu votá indata una suma de 40,000 fl., pentru-ce dóra totu aceea preutime laolalta cu cea din Bihari'a si din celelalte parti ale diecesei acumu se nu póta vota celu pucinu pe jumetate atatu, mai alesu atunci, candu i-ar' stá archiereulu propriu in frunte? Inse realisarea acestui piu desideriu alu meu se va amaná precumu se vede la tempure mai fericite, decumva nu s'a reservatu generatiunei venitórie. — Se va eternisá totusi memori'a serbatórei acestei seculare a diecesei prin unu tablou; pentru-ca se spune cá fapta complinita, cumu-ca clerulu intregu, care a luatu parte la solenitate cu episcopulu si capitularii in frunte s'au lasatu a se fotografá, cá asia memori'a festivitatei se tréca la posteritate, ma s'a mai procuratu si alt'a imagine a Il. s. d. episcopu, din a caruia pretiu apoi se va infiintiá unu fundu pentru acoperirea lipseloru mai intetitórie ale studentiloru seraci, faxint superi! Inse acestu fundu proiectatu in tóta intemplarea va fi fórte modestu. A dóu'a si parte a trei'a di dupa festivitate clerulu parte decoratu parte inaintatu, parte mangaiatu s'a departatu din capitala, lasandu una dulce suvenire confratirei, ce au avutu la acésta maiestósa serbatória. Dumnedieu se-lu tiena in pace!

*) Unu T. Kővári, antecessorele directoru, fora pecatu inca nu potea se remana nedestinsu pentru marile lui merite la acelasiu gimnasiu! Red.

*) Ne asteptamu, cá limb'a romana se fia intre romani in prim'a linia; si se nu remana neci metropoli'a romana data uitarii! — Red.

Imperiulu Russiei.

V. Classele sociali. Dupa datele statistice officiali adunate inainte cu vre-o 10 ani, in Russi'a europêna (afara de Poloni'a si Finlandi'a) 6.010,000 suflete (barbati, femei, prunci) din classea nobililoru hereditari, la cari adeca rangulu si privilegiulu trece dela parinti la descendentii loru, cá si in feudalismulu tieriloru europene, cá in Ungari'a si pe airea, éra nobili (boieri) cu ranguri numai personali, precumu fusese de es. in Romani'a, circa 280 mii. Clerulu de tóte gradele si cultele religióse, cu toti membrii familieloru de preoti casatoriti 602,000. Classea burgesiei (cetatiani, orasiani) erá de 4 millióne 300 de mii. Populatiunea rurale (sateni) trecea preste 48 mill. de suflete. Acea populatiune rurale inse nu era nicidecumu tóta de conditiune servile séu iobagésca, precumu mai credu multi, ci numai vre-o 23 millióne gemea sub jugulu boierescu si se vendea cu dominiu cu totu, buna-óra cá in Ungari'a si Transilvani'a pana la imperatulu Iosifu II si chiaru dela acelu timpu incóce. Restulu tieranilorn si anume ai corónei, colonistii, baiasii, sute de mii familii din regiunile montanistice si de pe la fabrice, coloniile militarie, era scutiti de multe blastematii feudalistice, se bucurá si de dreptulu proprietatiei. Se aflá si asia numiti odnovorzi, carii se potu asemená cu armalistii, cu nobiles unius sessionis din Transilvani'a, cu boierii de neamu si asia numiti mazili din Munteni'a. Prin ucasulu lui Alesandru I din 1803 se mai creasе si alta classa de tierani liberi; ca-ci adeca unii imperati ai Russiei se incercasera de repetite-ori a da esemplu bunu pentru emanciparea populatiunei rurale; déra nici ei cu tóta puterea loru absoluta nu au fostu in stare de a infrange dintr'odata egoismulu si cerbici'a classeloru privilegiate, care se provóca la esemplulu altoru staturi europene, cumu era Austri'a, cu Ungari'a, tierile germane si pana la 1790 chiaru Franci'a, unde domnise iobagia terribile. In fine abia imperatulu Alesandru II sfarma

tóte lantiurile si ferecaturile iobagesci prin sublimele seu manifestu din 20 Nov. (2 Dec.) 1857, adeca numai cu 9 ani mai tardíu de emanciparea talis qualis a milliónelorn de iobagi din Ungari'a, Transilvani'a, Galiti'a, Boemi'a s. a. Sumele de rescumperarea iobagiloru sunt relative multu mai usióre decatu in tierile nóstre, si destulu atata, ca astadi nu mai esiste nici o sierbitute feudalistica in Russi'a, si ca mai toti tieranii si au proprietatile loru modeste de pamentu.

Dreptulu publicu si privatu. — Form'a regimelui este cu adeveratu monarchica absoluta, de aceea imperatulu are si titlulu de Samodersiez, adeca Autocratoru, Singurudomnitoriu alu totororu russiloru, tiaru alu Poloniei, mare principe alu Finlandiei, supremu legislatoru, regente si judecatoriu, adeca tocma precumu fusesera toti domnitorii Europei continentale pana catra 1830 si multi pana in a. 1848, ba unii pana in 1860 (Austri'a, Neapolea) si turculu pana in Ianuariu a. c. Cu tóte acestea este marginitu si imperatulu Russiei prin cateva legi fundamentali de statu, pe care nici-unulu nu va cutedia a le calca fora periculu personale, éra déca vreunii din imperati le-au calcatu, au si patitu fórte reu.

Supremele corporatiuni ale statului sunt: Senatulu imperiului, senatulu dirigente si santulu sinodu. Inainte de a decide in cause publice, imperatulu este obligatu se atculte opiniunea aceloru corporatiuni inalte. Gubernulu centrale este compusu din 12 ministeriuri si anume: 1. ministeriulu casei domnitórie; 2. de esterne; 3. alu armatei; 4. alu marinei; 5. de interne; 6. alu culturei poporului si alu instructiunei publice; 7. alu finantieloru; 8. alu justitiei; 9. alu domineloru cu 5 departamente; 10. alu lucrariloru publice si de comunicatiune; 11. alu posteloru si telegrafeloru; 12. ministeriulu de controlu pentru administratiunea civile, militaria si de marina. Toti ministrii lucra separatu, fiacare in resortulu seu, fora a se amesteca unulu in afacerile celui-laltu.

Modulu conducerei afaceriloru eclesiastice l'amu vediutu in unulu din articlii precedenti.

Dela 1864 incóce 33 provincii séu gubernie au una specie de dieta consultativa, care se ocupa cu afacerile provinciali din sfer'a economiei nationale, la care regimulu Russiei tiene fórte multu. Districtele au asemenea corporatiuni representative. Membrii dieteloru si ai representatiuniloru municipali esu din alegerile libere a le poporului de trei classi, nobili, burgesi, sateni. Comunele rurali au organisatiune stravechia nationale slava, regulata in catu-va prin ucasulu din 1861. Acésta organisatiune curiósa ar' merita unu studiu comparativu, din causa mai alesu, ca de si stravechia, ea este in catu-va socialistica, semena cu a slaviloru meridionali.

Fia-care provincia are cate unu gubernatoru, ajutatu de cate unu colegiu compusu din consiliari, din assesori si cu celalaltu personalu necessariu, adeca camu precumu eramu noi in Transilvani'a cu gubernulu nostru pana in a. 1861. Sfer'a de activitate a gubernatoriloru e destulu de mare.

Iustiti'a in Russi'a avuse multe si mari defecte pana in dilele imperatului Nicolae, din diverse cause, precumu: immensele distantie dela centru, care nu admittea controlu severu si continuatu, diversitatea codiciloru de lege si a usului, lips'a de publicitate, multimea de privilegiuri etc. Din acestea cause br. Sennyey ar' fi potutu dice fórte bine in St.-Petersburg ceea ce a disu in diet'a Ungariei: „Iustiti'a vóstra este asiatica.“ Imperatulu Nicolae a facutu a se elabora unu codice generale pentru tóta monarchi'a. Déra prefaceri radicali in justitia se facura sub demnulu seu fiiu si successoriu Alexandru II, carele dupa studiu indelungu alu senatului si alu ministrului justitiei, prin manifestulu din 29 Sept. (11 Oct.) 1862 a pusu justiti'a Russiei pe piitoru europénu, decretandu independenti'a potestatiei judecatórie dela ori-care alta potestate, infiintiarea curtiloru de jurati, pertractare verbale si publica, egalitatea totororu locuitoriloru in faci'a justitiei, fora distinctiune de classi si ranguri, judecatori de pace in prim'a instantia, desfiintiarea tribunaleloru invechite in coruptiune si reform'a loru radicale, regulare intieléptа a instantieloru, cu scopu de a scurta processele. Mai multu: codicele civile si criminale cu procedur'a loru s'a elaboratu de nou, sanctionatu si introdusu in a. 1864. Cu acestea reforme fórte inportante monarchi'a Russiei apucá departe inaintea Ungariei si multu mai departe inaintea Turciei.

Déra cnut'a, cnut'a, ce diceti dv. la ea, mai alesu acuma, candu tóta ungurimea tremura de fric'a cnutei? Astadi, in dilele nóstre, cnut'a este momiia, matahala, góga, de care s'ar' mai spariia numai pruncii. Cnut'a era una specie de biciu taiatu din piele de vita, latu cá de trei degete, hereditate remasa russiloru dela tatarii mongóli. Lovitur'a ei era atatu de dorerósa, in catu omulu batutu cu aceea moria dupa cateva lovituri. Catharin'a II decretase, cá cnut'a se se applice numai celoru mai cumpliti criminali, cumu assasini, tetunnari, spoliatori de baserici. Imperatulu Nicolae a delaturatu cnut'a cu totulu si a lasatu numai una specie de biciu (corbaciu) spre a pedepsi cu elu, nu pe ori-cine, ci numai pe criminalii cei infami. Biciulu cu siepte plete numitu mitia, mai domina pana in diu'a de astadi la marin'a Angliei. Tóte celalte pedepse trupesci aplicate in Russi'a era usitate pana eri alaltaeri si in alte staturi si mai virtosu in monarchi'a nóstra. Toti cati ne aflamu in viétia, in etate dela 40 pana la 90 de ani, amu vediutu cu ochii nostrii nenumerate casuri de batai cu cate 25 pana la 100 de betie (pe mórte), bataile femeiloru cu nuiele séu cu corbaciu (biciu), bataile soldatiloru in modulu celu mai barbaru „in sireagu“, cu nuiele de rechita intre 300 de soldati, de cate 6 pana 10 ori (pe mórte) in susu si in diosu, bataile scolariloru mai mici cu nuiele de mesteacanu, cu plaga preste palma, ale studentiloru mari cu soutica etc.; éra noi cei mai betrani, amu apucatu in patri'a nóstra se vedemu si ómeni inferati in frunte séu in spate cu stigm'a furciloru. Prin ucasu (decretu) imperatescu din 17/29 Aprile 1863 s'au desfiintiatu in Russi'a tóte pedepsele trupesci, cu singura esceptiune de biciulu cu noue plete, reservatu pentru soldatii cei infami, incorigibili, dela companiele de pedepsiti, de care avemu si la armat'a nóstra, unde in acele companie s'a conservatu pedeps'a trupésca, ba si glontiulu la cea mai mica resistentia a vreunui soldatu.

Déra exiliulu in Siberi'a? Ceea ce este in Franci'a, Algirulu si Caienn'a, in Angli'a coloniile, este in Russi'a exiliulu la Siberi'a. Déra bine se observamu: in Russi'a nu esistu furci, precumu nu esistu nici in Romani'a, ca-ci pedeps'a de mórte e desfiintiata de multu, cu singur'a esceptiune de casurile cele mai grave ale rebelliunei cu scopu de tradarea patriei, ale atentateloru contra vietiei monarchului. La noi din contra, pana in momentele de facia se simti necessitatea de a tiené hoheri platiti si bine esercitati in maiestri'a de spendiuratu, statariulu se proclama din luna in luna diarie maghiare, cá „Ébredés“, „Kelet“ apostrofeza adesea justiti'a prin espressiunile: Kötelet neki, akasztófát neki. Este uritu lucru, candu ómenii vedu numai defectele altora, éra pe ale loru se incérca se le acopere.

Brasiovu, 12 Iuniu n. In regiunea nóstra timpulu s'a deresu bine asia, ca avemu mai multe dile calde si pucine ploióse. Campurile sunt prea frumóse. Ómenii sapa barbatesce la papusioiu. Pretiulu cerealiiloru, care incepuse a se urca infricosiatu, merge scadiendu atatu din caus'a amblarei timpului, catu si ca din vecin'a Romania se aducu neincetatu mii de hectolitre. In septeman'a trecuta avuramu aici tergu de tiéra, (2 dile de vite, una pentru productele industriei). Acela es[te] miserabilu pentru industriari, numai vitele cornute se vendura binisioru si multe; éra din papusioiu se vedea sute de saci claiti unii preste altii in piati'a din afara, pretiulu care inainte se urcase in modu escessivu, pana la 7 fl. 50 cr. de hectolitra, scadiu la 6 fl. Pretiulu granelorn inca mai scadiu ceva. Minunata tiéra este Romani'a; ea tiene una armata in numeru totale (russésca si romanésca) de preste 300 de mii, si totusi ei remane prisosu mare de cereali, cá se ne vendia si noue, se fur[a] dela ei si turcii. Déra cá se aiba cerealii, pamentulu are se fia cultivatu. Cine'lu cultiva? Acei romani, despre cari strainii batu neincetatu pe stele, ca sunt lenesi, ca nu lucra nimicu etc.

Spiritele populatiuniloru pe la noi sunt linistite in mani'a totororu spioniloru, cari visédia lanci si revolvere. Déra totusi se vede vre-o nelinisce, aceea este intre secui, pe unde se dice, ca ar' ambla agenti, cari indemna, cá se'si tramita pe fétiorii loru la legiunea unguréscа din Turci'a. Nu amu aflatu déca se stracura si de pe aici maghiari spre a trece la turci; ceea ce ni se spune cá lucru positivu este, ca dintre junii maghiari-secui, cari se áflá mai deinainte in Romani'a si mai alesu in Ploiesci, au apucatu a trece multi la Rusciucu, cá se flamendiésca acolo, pana le va veni permissiunea de a se inrolá. Se vede inse ca aceea le veni abia dupa asteptare de 2 luni, ca-ci proclamatiunea colonelului Csutak (unulu dintre hoherii romaniloru din comitatulu Zarandu 1748/9) emanata in Rusciucu are dat'a numai din 26 Maiu. In aceea elu se titulédia pe sine „comandante supremu alu legiunei turco-unguresci.“ Csutak are obraznici'a se numésca armat'a russésca si pe cea romanésca „armate de banditi“ (rablohadak), apoi indémna pe maghiari in cuvente inflacarate, cá se'si verse sangele pentru fratii si binefacatorii loru turci. Neutralitate? De candu?

Brasiovu, in 13 Iuniu st. n.

Camer'a maghiara s'a intrunitu érasi si Sambata in 9 Iuniu a tienutu prim'a siedintia, care cá si alte siedintie de mai inainte nu s'a ocupatu decatu cu interpellatiuni. Intre aceste este mai remarcabila interpellatiunea baronului Ludovicu Simonyi, capulu partidei liberale independente, care intreba pe guvernu: 1. cari sunt principiele, ce au condusu pre guvernu in atitudinea de pana acumu facia de resbelulu orientalu, si cumu voiesce, se le validitedie? — 2. Esiste intre monarchi'a austro-maghiara si intre belligeranti, séu numai intre un'a parte belligerante unu asemenea contractu, care se asecure interessele monarchiei facia de ori-ce eventualitate? — 3. Are monarchi'a nóstra de cugetu se ocupe, séu chiaru se adnectedie vr'o parte din territoriulu turcescu? — Respunsulu la aceste intrebari 'lu va da dlu Tisza numai dupa ce va primí instructiuni dela Andrássy.

— Foile maghiare turba de necasu, ca nemtii nu vreau se intre acumu in discussiunea legiloru de impacatiune, ci sunt resoluti a amaná acésta desbatere pana la tómna. Necasulu unguriloru provine de acolo, ca nu potu esploatá situatiunea actuale a monarchiei, deórace ei sciu, ca in tempuri mai normali voru avé de a se luptá inca cu mari dificultati si se póte intemplá, cá impacatiunea cea noua se nu se realisedie, ci se remana o stare provisoria, pana ce va venì bine nemtiloru se scape de compani'a cu ungurii.

— Inse pana atunci nemtii austriaci voru poté se invetie inca multe din scól'a ungurésca. Asiá de esemplu cetimu, ca dlu ministru-presedinte Auersperg la porunc'a contelui Andrássy a desfiintiatu mai multe representantie comunali in Boemi'a din caus'a manifestatiuniloru de aderintia catra Russi'a si totu-odata a opritu se se tiena prin baserice servitie divine pentru russi. Desi n'avemu cunoscintia inca, totusi trebuie se conchidemu de aici, ca acestu interdictu se estinde si asupra romaniloru din Bucovin'a, cari inca au decisu a se rogá la ceriuri pentru fratii nostrii din Romani'a libera si independenta.

* * *

Se dice, ca Russi'a a asecuratu atatu pe Angli'a, catu si pe Austri'a despre intentiunile sale

curate, ce voiesce se le realisedie in Orientu, si ca aceste doue staturi din urma ar' fi dejá liniscite si multiumite, assecurandu si dinsele Russiei cale buna si norocósa in Turci'a. In faimele de pace nu vrè se créda nice organulu principelui Bismark „National-Ztg.", care dice, ca nice turculu nu póte dorì pacea, deórace elu si pana acumu a respinsu tóte propunerile de pace, dér' nice guvernulu russescu nu o póte primí, ca-ci atunci poporulu russu cu totu dreptutu l'ar' poté alungá cu petri.

— Pórt'a otomana a adressatu catra poterile europene unu cercularíu, prin care protestédia contra independentiei Romaniei. Ea dice, ca totudeun'a a respectatu tratatele, cari regulédia relatiunile Romaniei facia de Pórta si 'a traitu cu guvernulu romanu in armonìa, pana candu au intratu rusii in Romani'a. Pórt'a sustiene tractatele si pe venitoriu si nu vrè se scia de o Romania independenta. — Intru catu a respectatu Pórt'a ottomana drepturile si privilegiele Romaniei se póte mai bine vedé din notele ministrului de esterne romanu M. Cogalniceanu.

— Sambeta in 16 Iuniu se va intrunì érasi camer'a francesa, inse nu credemu, cá se remana multu intrunita, ca-ci déca nu se va amaná de buna voia, atunci guvernulu o vá disólve. Monarchistulu Broglie din frunteа ministeriului si-a propusu firmu se restórne republic'a. Elu a inceputu a arestá pe unii dintre matadorii republicani. Primariulu Parisului e condamnatu dejá la mai multe luni de inchisóre din causa, ca ar' fi vetematu persón'a presiedintelui republicei, adeca pe Mac-Mahon. — Noi credemu inse, ca mai curendu va cadé Broglie cu Mac-Mahon cu totu, decatu Thiers-Gambetta cu republic'a.

Resbelulu.

Suntemu inca nevoiti a vorbí si a scrie despre resbelu, fora a poté inregistrá vre unu actu insemnatu, vr'o lupta sangerósa sevarsîta pe malurile Dunarei. Dicemu in adinsu lupta sangerósa, ca-ci fora de lupta pe viétia séu mórte, fora versare de riuri de sange nu se va poté frange tirani'a si barbari'a, ce de seculi de ani s'a incuibatu in orientulu Europei, si nu se va poté eluptá libertatea popóreloru, cari gemu si suntu aprópe a-si da sufletulu sub nelegiuirile si fora-de-legile acestei crunte tiranie, care insulta umanitatea si dreptatea, si se revólta contra adeverului si a luminei. Inse fia securi amicii libertatii popóreloru, ca de asta data nu va mai remané nesfarimata acésta tirania si barbaria, chiaru si déca aderintii ei europeni séu asiastici ar' voí s'o mai sustiena. Dreptatea si libertatea au nu numai se triumfe, ci triumfulu are se fia resbunatoriu. Dilele cele mai de aprópe ne voru justificá cuvintele nóstre si totu-odata voru astupá gur'a acelor'a, cari au inca coragiulu de a timbrá de banditi si rebelli, de poltroni si perfidi miserabili pe luptatorii pentru libertatea popóreloru, si apoi pre de alta parte a glorificá pana la nerusîuare pe tirani si barbari, recunoscundu-i de frati de sange si de fapte.

Nu negamu, ca astadi domnesce la Dunarea de josu o linisce enigmatica, inse acésta este numai liniscea inainte de furtuna. O scire electrica din Constantinopole dela 9 Iuniu vestesce dejá o incercare a russiloru de a trece Dunarea intre Sistova si Nicopole, care incercare a remasu inse fora resultatu din caus'a focului viu alu baterieloru turcesci. Noi credemu, ca russii au potutu face o asemene incercare, inse de buna séma ea n'a fostu seriósa, ci numai o simpla alarmare pentru turci. Atata minte au russii, cá se nu fortiedie trecerea preste Dunare tocmai pe la acele locuri, unde turcii au cele mai tari positiuni, ci ei voru simulá trecerea pe la Sistovu, si in adeveru voru trece pe la Turnu-Magurele, pe la gur'a Oltului, séu pe la altu locu favorabilu.

Armat'a romana a luatu positiune dela Calafatu pana la Turnulu-Severinului, din care causa comandantele turcescu de la Vidinu, Osmanu-pasi'a s'a vediutu necesitatu a redicá castre la Floretinu, intre Vidinu si gur'a riului Timocu. Aceste castre n'au avutu inse lunga viétia, de órace trupele turcesci de acolo fura alungate de romani si anume de o bateria, de regimentulu de infanteria Nr. 1. si de unu escadronu de cavaleria, cari luasera positiune pe inaltimile dela Vrat'a sub comand'a colonelului Vladescu. Marele diurnalu anglesu „Timesu" inca constata acésta impregiurare.

In dilele trecute turcii dela Vidinu mai facura o incercare de a bombardá Calafatulu, indreptandu-si tóte fortiele asupra bateriei romane „Independenti'a"; dér' si de asta-data s'au convinsu, ca romanii nu se sparia, ci sciu se respunda la momentu si se incetedie numai déca mai antaiu incetédia turcii. Asiá s'a intemplatu si cu acésta ocasiune, ca turcii s'au vediutu siliti se céra pardonu, deórace Vidinulu se aprinsese in mai multe locuri. — Bombardarea Vidinului din Calafatu va urmá inse numai dupa ce trupele russe voru fi trecutu Dunarea.

Dér' campulu de resbelu se intinde mai departe dela Dunarea de josu, ca-ci serman'a semiluna este atacata de trei parti. In Asi'a mica ostirea russa invingatória nu se opresce nice inaintea riuriloru, nice a muntiloru si paduriloru abiá penetrabile, si in fine nice inaintea fortaretieloru, unde tirani'a turcésca se credea neinvingibila. Ardahanulu nu mai este alu turciloru, cavaleri'a lui Mussa-pasi'a nu mai esiste, apoi o scire mai recenta ne spune, ca si Carsulu, pre care ungurii-lu proviantasera prin diurnalele loru pre vr'o trei luni, inca a mai caditu in manile russiloru, cari stau acum inaintea capitalei Armeniei, ce pórta numele de Erzerumu. Si ce facu turcii in asemenea strimtóre? Ei 'si ajuta catu potu cu mintiun'a! Nu vreau se créda, ca forturile loru numai suntu ale loru, nu vreau se auda, ca cavaleri'a loru in numeru de 4000 este nimicita, ci se consóla cu aceea, ca Muktar-pasi'a, care n'a potutu aperá Ardahanulu, va nimicí pe russi la Erzerumu, unde s'a retrasu de sila bucurosu cu sfarimaturile ostirei sale si unde se astepta o lupta mare, decidietória.

Inse precandu bietii turci se vediura asiá de reu persecutati de sórte in Asi'a mica si la Dunare, pre atunci aflara cu cale a intreprinde atacuri infricosiate asupra Muntenegrului si a fabrica victorii stralucite chiaru si din cele mai cumplite desastre, ce li s'ar' aduce din partea luptaciloru fii ai muntiloru negri. Pentru aceea scirile turcesci sustienu, ca muntenegrenii suntu batuti cu deseversîre atatu din partea de catra Albani'a, catu si din partea de catra Erzegovin'a si ca ostirea turca nu numai ar' fi deblocatu fortulu Nicsici, ci ar' fi intratu chiaru pe pamentulu Muntenegrului. — O scire dela Ragus'a ne spune inse, ca in 6 Iuniu turcii au fostu batuti cumplitu si urmariti de catra muntenegreni. Judecandu noi inse dupa alte sciri mai pucinu partiale trebue se admittemu, ca d'ocamdata nice una parte nu se póte laudá cu vreunu mare triumfu, ca-ci precandu turcii au fostu batuti din partea de catra Albani'a, pre atunci muntenegrinii au perdutu o batalia, desi mai mica, pe langa strimtorile Duga, inse acésta perdere a muntenegriniloru n'a deschisu inca turciloru calea catra Nicsici. In curendu se va lamurí si aici situatiunea.

La dissolverea comiteteloru humanitarie.

(Finea din Nr. trecutu.)

Fiendu déra sistata deocamdata activitatea comitetului, acel'a cá atare pana la alte dispositiuni nu mai póte functiuná. Subscris'a inse dechiaru cumca si deací incolo voiu primí oferte pentru ostasii raniti din Romani'a, acelea le voiu inaintá la loculu destinatiunei loru, si voiu dá socóta publica.

Pana acumu au incursu urmatórele oferte:

Dr. Basiliu Szabo, medicu de militia tierana, 6 fl., Elisabet'a Lahovary proprietarésa din Rimnicu, 30 fl., Baronu Davidu Ursu, c. r. colonelu in pensiune, 160 lei, Mironu Romanulu, Archiepiscopu si Metropolitu 18 lire turcesci in auru, 414 lei, Iosifu Sterc'a Siulutiu, jude regin ung. 100 fl., Famili'a Dr. Stefanu Pecurariu, advocatu 53 lei 50 b., Famili'a Dr. Iosifu Hodosiu, 100 fl., M. P. 100 lei, Parteniu Cosm'a deputatulu dietalu, 20 fl. An'a Marginénu, invetiatorésa de langa Timisiór'a 1 fl. 50 cr., An'a Francu, 5 lei, Dr. Ilarionu Puscariu, protosingelu 60 de lei, Gregoriu Serbu, c. r. preotu castrense, 10 fl., Elia Macelariu, cons. gubern. in pens. 50 lei, Visarionu Romanu, directoru de banca, 100 lei, Paulu de Dunc'a, cons. in pens., 2 napoleoni si 20 fl., moneta de argintu, Gregoriu Mateiu, comerciante 30 galbini, 360 lei.

Sibiiu 2 Iuniu 1877.

Iudit'a Macelariu. m. p.

Brasiovu. (Dare de séma despre venitulu balului arangiatu in favorulu „Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu" in 15/27 Ian. a. c.) Spre a alimenta fondulu acestei reuniuni, care are de scopu, precumu este cunoscutu, cá se sprijinésca crescerea si instructiunea fetitieloru romane serace, se arangeadia de mai multi ani unu atare ballu, care, pe langa ce intr'unesce la unu locu publiculu celu mai alesu alu Brasiovului, da totu-odata ocasiune animeloru binesimtietórie, cá se-si aduca aminte de scopulu nobilu si umanu, ce-'lu urmaresce acésta Reuniune si se-i vina in ajutoriu cu ofrandele loru.

Balulu din 15/27 Ianuariu a. c. a pusu, cá si de alta-data intr'o lumina favorabila societatea romana din Brasiovu si a adusu totu-odata unu contingentu multiamitoriu la crescerea fondului acestei reuniuni. Venitulu intregu cu acésta ocasiune a fostu de . . . . . . 387 fl. 50 cr.
éra spesele ocasionate cu arangearea
balului de . . . . . . 278 fl. — cr.
prin urmare venitulu curatu a fostu de 109 fl. 50 cr.

Dintre binevoitorii sprijinitori ai reuniunei au contribuitu cu acésta ocasiune la fondu: Illustr. sa dn. episcopu alu Caransebesiului 10 fl.; illustr. sa d. comite supremu Iuliu de Szentivány 6 fl. (1 galbenu); d. Dr. Lazaru Petcu, advocatu in Dev'a 2 fl.; d. Dr. Avramu Tincu, adv. in Orastia 1 fl.; d. Visarionu Romanu, directorulu bancei „Albin'a" in Sabiiu 2 fl.; d. Petru Badila, assesoru consist. in Sabiiu 3 fl.; dna Mari'a Hannia in Sabiiu 2 fl.; d. Dr. Ilarionu Puscariu, protosincelu in Sabiiu 2 fl.; d. Nicod. Fratesiu, secret. consist. in Sabiiu 2 fl.; d. Ioanu Popescu, protopopu in Sabiiu 1 fl. 50 cr.; din Turd'a prin binevoitórea intrepunere a dlui Ioanu Filipesculu: dn. Ioanu Petricasiu 1 fl., An'a Petricasiu 1 fl., Vasilie Popa, capit. in pens. 1 fl., Ioanu Kiffa 1 fl. 50 cr., Amali'a Kiffa 1 fl. 50 cr., Gombós 1 fl., Trifu Simeon 1 fl., Dionisiu St. Siulutiu 2 fl., Alessandru si Iuliu Siulutiu studenti 1 fl., Anania Moldovanu adv. 3 fl., Ioann Tudea 1 fl., Basiliu Moldoveanu, parochu gr.-or. in St.-Mihaiu 2 fl., Dr. Vasiliu Ratiu, adv. 1 fl., Iuliu Vladutiu 1 fl., Susan'a Laslo 1 fl., Dr. Ioanu Ratiu adv. 1 fl. 50, Ioanu Filipesculu 1 fl., Ioanu Cojareanu v.-not. 1 fl., Ioanu Cenariu, proprietariu 1 fl., Ioanu Vlasu 50 cr.; Basiliu Capusianu 50 cr.; Iosifu Albonu 50 cr.; Davidu Cugleru 1 fl.; Nicolae Tanasiu 50.; unu anonimu 50.; George Bucsia 50.; Iosifu Moga 2 fl.; Teofilu Popu 50 cr. — Subscrisulu Comitetu 'si implinesce o placuta datoria, esprimendu in numele reuniunei cea mai caldurósa multiamita si recunoscintia la toti binevoitorii si sprijinitorii institutului, ce are onóre a representá, precumu si domniloru arangeatori ai susamintitului balu: dloru I. B. Popp, Dr. I. Mesiota, Iul. Filipescu si St. Mihalovici si recomanda Reuniunea acésta si pe viitoriu atentiunei on. publicu romanu."

Brasiovu, Maiu 1877.

Comitetulu reuniunei femeiloru romane.

Alba-Iuli'a, 30 Maiu 1877.

(I.) — La cestiunea contribuirei pentru ostasii romani raniti. — Nu a potutu suferí indoiala, ca caus'a ostasiului romanu e o causa generala romana. Victori'a lui e a intregei natiuni, fia aceea resipita in ori-care parte a lumei. Sangele apa nu se face. Ddieu va ascultá acumu oftarile indelungu rabdatoriului seu poporu credintiosu. Noi, cei mai credintiosi fii ai Maiestatii sale imperatului si Regelui Franciscu Iosifu I, nu potemu sarí cu bratiulu nostru intru ajutoriulu fratiloru nostri de preste Carpati, cari in lupta inceputa pentru libertatea tierei vreu se redescepte glori'a si marirea romana asupra semilunei barbare, dér' aceea ce se basésa pe umanitate, aceea ce si dreptulu statoritu alu gentiloru a declaratu de permissibilu, anume ajutorarea ostasiului ranitu in lupta, aceea si noi amu inceputu dejá a face in Sabiiu prin unu comitetu de dame romane, in Clusiu totu asemene, si in Brasiovu prin unu comitetu de barbati romani. Dér' óre in loculu supremei glorie a armei romane, cetatianii romani — se fia remasu óre amortîti la datorinti'a loru umanitaria si fratiésca? Nu. Si óre vulturii muntiloru, in a caroru cuibu spre marirea monarchului nostru iubitu nu a potutu strabate arma revoltatória in 1848, ar' fi corupti ei óre in sangele loru de romani verdi cá stejarulu? Nu. Nu, pentru-ca amu de a ve impartasî, ca in Alb'a-Iulia inca se

va constituí in dilele aceste unu comitetu *) pentru ranitii romani. Amu mai departe de a ve impartasî, ca asemene se constitue si in Abrudu unulu, precumu dejá s'a si constituitu altulu la polele muntiloru, in Ighiu si Siardu. In tóte aceste locuri listele de subscriere pentru oferte dejá si circula.

In momentele, candu vi scriu aceste, dóue foi maghiare, „Magyar polgar" si „Kelet" ni anuncia, ca ministeriulu maghiaru ar' fi opritu infiintiarea de comitete pentru ranitii romani, siguru din motivele cetite éra in articlii de fondu ai acestoru foi maghiare, ca atari contribuiri umanitarie ar' fi din punctu de vedere maghiaru: tradare de patria maghiara.

Credemu de impossibile atari dispositiuni din partea regimului maghiaru, pentru-ca nu presupunemu a-si fi perdutu chiaru si simtiulu de umanitate. Si nu dorimu a crede acést'a chiaru atunci, candu scimu, ca totu acelu regimu a suferitu si póte a si indemnatu, cá in modu oficiosu prin szolgabirai se se poruncésca judiloru comunali, ca prin comune (sate) se se adune scame si chiaru si oferte de bani de la l o c u i t o r i i r o m a n i p e n t r u r a n i t i i t u r c i, precumu acést'a s'a intemplatu in cerculu Ajudului, ce prin respectivii judi comunali cá martori se póte dovedí.

Dĕr' déca totu-si nu ar' fi false aceste sciri, atunci chiaru si din acesta órba si fatala dispositiune a regimului maghiaru ni remane acelu castigu mare, ca despre simtiulu de fratietate maghiaru, si buna vointi'a loru, pre cari noi le cunóscemu, pentru ca le simtimu de multu, potu acumu si fratii de preste Carpati, si deosebitu cei dela „Novelistulu", cari cérca mantuirea in fratietatea ungurésca si turcésca, se se convinga pe deplinu.

M. C.

Romani'a.

B u c u r e s c i 28 Maiu 1877. C a r o l u I, primulu Domnitoriu alu Romaniei libere si independente, fù fericitu a salutá pe celu mai Augustu Óspe, din cati au reveritu Romani'a pana adi, pe marele imperatoriulu alu Russiei **Alexandru II,** inaltu care in 24 Maiu fù primitu si intempinatu la Ungheni, la graniti'a tierei, de catra min. de esterne d. M. Cogalniceanu si d. gener. principe I. Gr. Ghica, tramisi de Domnitoriulu spre alu salutá si ai fi cá atasiati. Intre urari entusiastice primitu, continuà drumulu la Iassi, unde fù primitu de d. I. Brateanu, presied. ministeriului romanu, de cleru si multime de poporu, cu ornate festive si podóbe de totu soiulu. In Tecuciu, la Barbosi, Galati, Buzeu, Mizilu, fù intocma serbatoresce primitu, ér' sér'a la 7 óre in Ploiesci, intre strigate entusiastice de reverintia din partea militara si civile, trecù pe dinaintea unei companie din legiunea bulgara, postata pe peronu cu steagu si musicà, la cortelu intre necontenite: se traiésca imperatulu **Alexandru!**

M. Sa Domnitoriulu Romaniei C a r o l u I, inca merse la Ploiesci spre a-si presenta urarile sale de buna venire marelui seu Óspe, care-i presentà suit'a, si luandu dejunu impreuna cu famili'a imperiale, Domnitoriulu Romaniei se reintórse la Bucuresci.

In 27 Maiu c. v. la 11 óre imperatorele Russiei sosí cu trenu expresu din Ploiesci la Bucuresci, insocitu de m. duce mostenitoriu Alexandru Alexandroviciu, de fii Sei marii duci Vladimiru si Serge Alexandroviciu, Nicolau Nicolaeviciu, m. d. Nic. Nicolaeviciu, ducii Nicolau si Serge Maximilianoviciu, Romanovski de Leuchtenbergu, princ. de Battenbergu, in suita avendu pe marele cancellariu alu imperiului, principele Gorciacofu, „ministrulu casei imper. gen. comite Adlerbergu gen. Miljutin min. de resbelu alu imperiului, gener. Ignatieffu si alti generali, adjutanti imperiali, mari duci si duci.

Domnitoriulu Romaniei si Dómn'a insociti de cas'a civile si militaria, au intempinatu pe Augustulu monarchu la gara, unde se afla inalt. cleru, ministrii, corpurile statului, primari'a capitalei, curtile, tribunale, functionarii, oficiarii superiori, si a. si a. Una garda de rosiori cu stendardu si musica face onorurile militari. Imperatulu coborindu din trenu salutà pe Domnitoriulu si Dómn'a si sub canteculu imnului russescu a trecutu cu Domnulu naintea frontului gardei de onóre; apoi serutà crucea si evangalia, ér' vicariulu Metropoliei rostí cuventulu de primire, urmatu de: se traiésca Mai. Vóstra! Se traiésca tóta famili'a imperiale!" D. C. A. Rosseti pe o tava de argintu presentà Mai. Sale pane si sare si-lu salutà in numele consiliului capitalei. Mai. Sa, dupa multiamire pentru stralucit'a primire, dete braciulu M. S. Dómnei si trecù in salonulu de primire la gara, unde Domnitoriulu presentà corpurile de facia marelui Óspe. Deaci in trasurile curtiei cu escorta impregiuru mersera la palatu intre cele mai distinse decoratiuni ale stradeloru si pe sub arcuri de triumfu, ornate peste ornate, si din tóte pepturile resunau urarile de se traiésca, aruncanduse cununi si buchete de flori de prin ferestre si balcóne asupra Marelui Óspe pana la palatu, unde primí defilarea gardei de onóre si unu dejunu de familia. Personagiulu suitei imperatesci dejunà in sal'a palatului, unde min. de externe alu Romaniei redica unu toastu pentru sanatatea Augustului Óspe, ér' princip. Gorciaaoff in sanetatea Domnitorului si a Dómnei.

Pe la 1 $^3/_4$ imperatulu cu Aug. Sa familia se reintórse cu asemene onoruri intimpinatu pana la gara, unde-si luà diu'a buna de la Domnitoriulu si Dómn'a, incalecandu trenulu la Ploiesci intre urari dese din partea asistintiloru. Acésta contravisita a marelui imperatoriu data Domnitoriului C a r o l u, pentru visit'a de primire ce i-o facù in Ploiesci, presupune pelanga fineti'a etichetei intre suverani si una affectiune de amicitia pentru viitoriulu, la care voru a collabora impreuna.

---

*) Vediuramu, ca comitetele se dissolvara de catra regimulu ung., inse mai multi particulari subscrisi, fora numire de comitetu, facura tocmai in Budapest'a Apelu pentru ofrande in favórea turciloru. Quod tibi Augustine, cur non et mihi.

R e d.

Itali'a, Rom'a 5 Iun. 1877.

Fiendu convinsu, ca publiculu nostru romanu se intereséza fórte multu de cele ce se petrecu in Urbea eterna, si centrulu Catholicismului, acumu capital'a Italiei, veniu a ve impartasî urmatóriale:

In 3. l. c. s'au celebratu cu pompa si solemnitate estraordinaria ceremoniele sacre in Bas. „S. P i e t r o i n V i n c o l i" pentru jubileulu episcopescu alu S. Sale P i u I X. Baseric'a er'a prea mica pentru cá se incapa multimea de catolici, de tóta clasea de ómeni: peregrini din tóta lumea catolica si cetatiani Romani. Liberalii antipapisti privescu cu ochi rei la aceasta demonstratiune de aderintia catra S. Scaunu Apostolicu mai vertosu a natiunei italiane catolice perexcellentiam. „De aceea republicanii ei esira inainte anticipative cu unu m e e t i n g u tienutu in Teatrulu Apollo in 31 Maiu cu scopu expresu de a protesta in contra reactiuniloru clericali. Espectoratiunile necualificabile in contra Vaticanului au fostu la ordinea dilei, dér' nice guberniulu italianu n'a fostu crutiatu si la provocarile de „ordine" ale delegatului s'a respunsu cu flueraturi.

Acestui meetingu democraticu republicanu si festivitatei popóraloru catolice representate la Vaticanu, vine „I t a l i'a l e g a l e" monarchica a-i contrapune una demonstratiune nefericita, care avù locu in 4 l. c. sér'a in modulu urmatoriu:

In piaci'a „Colonna" suná unu concertu musicalu. Piaci'a erá illuminata de g i r a n d ò, si fiendu ca nu e prea mare erá plena de ómeni. Music'a intonésa mersulu regelui si poporulu applaudéza; se cere b i s si vine de nou applaudata. Apoi se cere Imnulu lui Garibaldi, care esecutanduse fù applaudatu cu mare furia. Intru acea vre-o 20 de conductori (meneurs) erau ascunsi dupa column'a Antonina. Acestia dupa finirea imnului lui Garibaldi esu afara strigundu: „l a Q u i r i n a l u"! (palatiulu regelui:) si aparu numai de catu 3 stendarde, carora urmarira vre-o 600 persóne — demostranti si curiosi — si se indereptara catra Quirinalu, intre strigate: „Traiésca Itali'a", Traiésca Regele! Piaci'a remane desiérta de poporu, care se indereptase spre Quirinalu incetu si cu prudentia, atunci band'a reincepe imnulu Regelui, cá se atraga poporulu si se-lu intretiena, dér' multimea continuá a parasi piaci'a.

Cortegiulu a ajunsu pana la pólele Quirinalului unde aflà calea inchisa de trupe, cari cu formalitatile indatenate anunciaru se se imprascie multimea. La asta intimare demonstrantii respundu cu strigari n e-m o n a r c h i c e, cu imprecatiuni in contr'a Vaticanului, a Papei si a clerului, cu flueraturi, urlete si alte asemenea ceremonie curtesie — democratice.

Multimea se imprascia intru adeveru; u grupu se indereptà catra „foro Agonale; cá faca demonstratiuni sub palatiulu Braschi, ada gundu la frigurile nemonarchice si la imprecati nile in contr'a Papei si cate unu „A b b a s s o" flueraturi Ministrului de interne (Nicotera)

Póte pentru strigarile adause demonstratii fostu opriti de nou de catra unu drapelu de gar de siguranti'a publica, si de carabinieri, cari urmarirà si-i oprira in piaci'a S. Eustachiu, deun si fura imprasciati. — Asiá se finì demonstratiun acestoru b u n i democratici, cari de-o cam-data d prudentia au renunciatu si la palatiulu Braschi.

De altumentrelea guberniulu séu proprie que tur'a veghiaza eficacemente asupr'a ordinei si sig rantiei. Asiá Buletinulu Questurei de ieri referesc ca s'au arestatu trei persone, cari dau róta pr intre multimea de credintiosi din baserec'a Pietro in Vincoli, comitèndu furturi. Alti 22 s'a arestatu pentru raniri in certe, desordini, otiosita si vagabundágiu.

— In Senatu, Siedinti'a din 2 l. c., presi Tecchio. B r i o s c h i amintesce despre manifestul afisiatu pre murii Romei, in care manifestu un comitetu republicanu invitá poporatiunea se inter venia la meetingu-lu tienendu la Teatrulu Apoll cu scopu de a protestá in contra reactiunei clerical Oratoriulu intréba pre ministrulu de interne, motive a avutu, de a permisu se se afisieze un manifestu semnatu de unu comitetu republicanu, c opiniune are densulu de acést'a organisatiune re publicana, nu cumu-vá este de natur'a de a pot periclitá securitatea Statului.

N i c o t e r a: (min. de intern.) Firm'a, ce pr dereptulu o condemna dlu Brioschi, este una erór din neprecautiune, guberniulu nu aprobéza firm'a bá ar' fi si impedecat'o la ori ce casu, de s'ar' facutu atentu. — Brioschi da lectura la unu ar de lege, care opresce de a se afige manifestu necoustitutionali.

Scopulu meetingu-lui a fostu se faca una de monstratiune republicana, si nu intielege, cumu d ministru n'a opritu afisiarea manifestului.

N i c o t e r a: Guberniulu a datu dejá prob de soliditate, candu a dissolvatu Societatile inter nationali si, de se va dá ocasiune, totu astufeli vá face si cu alte societati.

— Se asecuréza ca intre Franci'a, Angli'a s Itali'a s'ar' fi stabilitu una ligá — aliantia — c respectu la atitudinea ce au se observeze facia c cestiunea Orientale, si ca se facu incercari de castigá si pre Austri'a in acést'a liga.

— Regele V i c t o r u E m à n o i l u, con siderandu gravele conditiuni ale politicei interne s esterne, vá petrece inca cate-vá dile in Rom'a.

A. V.

— (C o n c e r t u.) Aflamu cu bucuria, ca „Re uniunea de cantari si gimnastica a romaniloru di Brasiovu" va da Sambeta sér'a in 4/16 Iuniu c unu concertu in favórea soldatiloru romani raniti Sal'a dela hotelu Nr. I. este dejá ingagiata spr acestu scopu si tóte pregatirile facute. Program' este nu numai abundanta, ci contiene si piesele cel mai alése si chiaru acomodate scopului. Pretiul de intrare este 1 fl. de persóna, si bilete se ca peta la librariulu Zeidner si la dlu Ioanu Bucur Popu, éra sér'a la cassa. — Suntemu convinsi, c nu numai program'a cea alésa, catu mai vertos scopulu filantropicu alu concertului va indemn pre fia-care romanu la participare.

Mai nou.

T e l e g r a m u: Oresthia, 11 Iuniu, 1877.

„Nou triumfu moralu si politicu. — Cercul alu doile din scaunulu Orasthiei, a treia óra a dat dovada despre resolutiunea s'a politica, alegund adi de deputatu pe T i n c u cu acclamatiune. Insufletire generale. Machinatorii devinsi s'au retrasu

Longinu."

Redactoru respundietoriu si Editoru:
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.